

Recenzia

Koncept soutěžitele v českém a unijním právu

Koncept soutěžitele v českém a unijním právu. vyd. Praha: C. H. Beck, 2022. 208 s. ISBN: 978-80-7400-865-8.

Michal Petr a Eva Zorková

Na sklonku března 2022 vydalo nakladatelství C. H. Beck v Praze monografii *Koncept soutěžitele v českém a unijním právu*,¹ jejímiž autory jsou doc. Michal Petr a dr. Eva Zorková. Tato publikace je zařazena edice Právní instituty. Kniha má celkem 208 stran a je dostupná jak v tištěném vydání, tak rovněž elektronicky v rámci právního informačního systému beck-online (pro předplatitele systému).

Jak již vyplývá z názvu recenzované publikace, klíčovým pojmem je „soutěžitel“. Autoři se věnují nalezení obsahu tohoto pojmu v celé publikaci průběžně a ve vzájemných souvislostech.

Základem práce je pochopení základního pojmosloví právních institutů, na kterých je prosazování soutěžního práva založeno. Ačkoliv to může vypadat na první pohled banálně, opak je pravdou. V podstatě svou prací dokládají, že některé zásadní právní pojmy, které právní předpisy užívají, jsou de facto homonymy (především pojem „soutěžitel“).

Autoři analyzují jak předpisy práva evropsko-unijního, tak také národních právních předpisů - s akcentem na české právní předpisy. Neomezují se přitom jen na pojem soutěžitele, ale také o vzájemné porovnání s jinými pojmy, kterými evropsko-unijní předpisy označují adresáty právních norem - ať již předpisů s přímým účinkem, tak i předpisů transponovaných do národního právního řádu členského státu.

Publikace je logicky strukturována. Po první kapitole - nazvané prostě jen «Úvod», - následuje kapitola zaměřená vymezení pojmu «Podnik» v unijním soutěžním právu. V kapitole jsou podány výklady historického vývoje obsahu tohoto pojmu a rovněž dílčí závěry. Zejména stojí za pozornost upozornění na závěr odlišného vnímání a obsahu tohoto pojmu v právu regulujícím kartelové dohody a zákaz zneužití dominance na straně jedné a kontrole koncentrací (spojování soutěžitelů) na straně druhé.

Třetí kapitola se věnuje nalezení obsahu pojmu «Podnik» při soukromoprávním prosazování soutěžního

práva. Autoři zde zcela správně vychází z toho, že soukromoprávní prosazování soutěžního práva je mnohem užejí svázáno s členskými státy a jejich národními právními řády, když prakticky jedinou harmonizaci přinesla až Směrnice 2014/104/EU o náhradě škody (v České republice transponována Zákonem č. 262/2017 Sb., o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže). Nalezení správného obsahu tohoto pojmu přitom dopadá do otázek legitimacy v civilním řízení (zejm. pasivní), což může mít naprosto zásadní vliv na prosazení či neprosazení soukromoprávních nároků ze soutěžního deliktu (zneužití účasti v hospodářské soutěži). Autoři své závěry ve vztahu k současnému stavu obsahu klíčového pojmu staví na zcela zásadním rozsudku Soudního dvora ve věci *Skanska (C-724/17)*.

Od čtvrté kapitoly je pak monografie věnována pojmům užívaným národními právními předpisy České republiky. Samotná čtvrtá kapitola je věnována analýze pojmu «Soutěžitel», jak je užíván českými právními předpisy. Tato kapitola je naprosto zásadní a věnuje se také historické genezi obsahu tohoto pojmu. Deskriptivní analýza začíná s první svobodnou úpravou hospodářské soutěže (z roku 1991), byť jen ve formě krátkého úvodu. Těžiště spočívá v deskriptivní analýze současné veřejnoprávní úpravy - zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže. Autoři se postupně zabývají konceptem soutěžitele jako ekonomické jednotky. Dále se zabývají problematikou totožnosti či odlišnosti ekonomické jednotky (podnik) zahrnující v rámci soutěžitele různé - právně samostatné, - osoby (zpravidla právnické). Zde je klíčovou myšlenkou to, že zatímco Komise (jako soutěžní úřad EU) zahrnuje do jedné ekonomické jednotky pouze ty vzájemně propojené osoby, které byly zapojeny do proti-soutěžního jednání (a je tedy vyžadována příčinná souvislost), národní úřad - Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“), - obvykle mechanicky zahrnuje pod jednu ekonomickou jednotku veškeré osoby účastné na podnikatelském seskupení (např. v rámci koncernu mateřskou společnost, dceřiné společnosti, případné sesterské společnosti apod.). Je nutno upozornit, že autoři na základě svých zjištění dovozují také závěry (a jsou doloženy různými příklady rozhodnutí v konkrétních věcech). Kapitola se také zabývá dalšími návaznými pojmy - např. sdružením soutěžitelů, interpretací relevantních činností soutěžitele, a konečně dílčím závěrům. Autoři své závěry také přehledným a přesvědčivým způsobem odůvodňují. S jejich závěry - ve vztahu k velmi vhodné novelizaci tuzemských předpisů, - se lze bez rozpaků ztotožnit.

Čtvrtá kapitola se ovšem také zabývá otázkami soukromoprávní úpravy soutěžního práva - zde opět při srovnání české národní právní úpravy (v zákoně č. 89/2012 Sb., Občanském zákoníku) s úpravou evropsko-unijní. Ta je obsažena především ve směrnici upravující různé regulace reklamy (např. směrnice o klamavé a srovnávací

1 ISBN 978-80-7400-865-8

reklamě). Autoři se ve své analýze zabývají různými vymezeními základního pojmu «Soutěžitel», které ve svých komentářích zastávají autoři několika různých komentářů Občanského zákoníku. Presentované názory přitom oscilují mezi úzkým pojetím soutěžitele (založeného na vzájemné konkurenci) na straně jedné a širokým pojetím zahrnujícím také osoby zainteresované na výsledku soutěže jako takové (ač sama taková osoba není dodavatelem zboží či služeb na relevantní trh). Následně autoři recenzované publikace rovněž dovozují dílčí závěry, které směřují ke zvýšení přehlednosti českého právního řádu prostřednictvím sjednocení obsahu základního pojmu pro různé právní předpisy. Na základní pojem «Soutěžitel(e)» totiž navazuje i soukromoprávní prosazování deliktů odpovědnosti, zejména pak otázka pasivní legitimace. A na tomto pojmu také staví české nekalosoutěžní právo, které je rovněž upraveno v Občanském zákoníku.

Vzhledem k tomu, že dle Pařížské ujednání úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví je úkolem práva na ochranu před nekalou soutěží ochrana průmyslového vlastnictví, je naprosto zásadní pochopení obsahu základních pojmů. České a slovenské práva na ochranu před nekalou soutěží k sobě mají i nadále velmi blízko, neboť česká úprava od roku 2014 vychází z dřívější úpravy, která byla obsažena v zákoně č. 513/1991 Sb., Obchodním zákoníku. Právě proto jsem přesvědčen, že tato kniha má potenciál oslovit i čtenáře zaměřené primárně na právo průmyslového vlastnictví.

V této recenzi není možné z kapacitních důvodů uvést všechna další pozitiva, které recenzovaná publikace má. Proto jen zkratkovitě - zbývající kapitoly se týkají regulace státních podpor, regulací zemědělského a potravinářského řetězce, veřejných zakázek (slov. veřejné obstarávanie) a konečně sektorové regulaci.

Ačkoliv je recenzované monografie primárně zaměřena na ochranu hospodářské soutěže a ostatních témat se týká spíše doplňkově, jde o úctyhodné dílo, které jde do hlubokých podrobností a přitom vysvětluje genezi nazírání a vývoj institutů v čase. Autoři vycházejí z více než 100 rozsudků soudů Evropské unie (Soudní dvůr, Tribunál), bohatě jsou zastoupena rovněž stanoviska Generálních advokátů. Dále autoři zpracovali také několik desítek rozhodnutí soudů České republiky, a to prakticky ze všech stupňů soustavy obecných soudů. Pochopitelně nechybí ani správní rozhodnutí - ať již předsedy ÚOHS, nebo dále ÚOHS, nebo konečně i některých jiných orgánů (ERÚ). Přitom je dílo vysoce aktuální, o čemž svědčí např. zahrnutí rozsudku Soudního dvora (Velkého senátu) ze dne 6.10.2021 ve věci [C-882/19 Sumal](#) a jeho analýza. Jako recenzent jsem přesvědčen, že za přečtení rozhodně stojí.

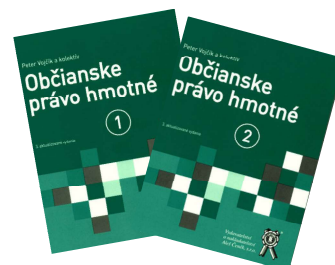
Michal Černý Ph.D.²

Občianske právo hmotné 1 a 2 diel

Občianske právo hmotné. 1. diel. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021. 389 s. ISBN 978-80-7380-845-7.

Občianske právo hmotné. 2. diel. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021. 395 s. ISBN 978-80-7380-845-7.

Peter Vojčík a kol.

V druhom polroku 2021 vyšlo pod vedením profesora Vojčíka už tretie vydanie učebnice Občianske právo hmotné, ktoré je základným odvetvím súkromného práva. Spoluautorom je JUDr. Vladimír Filičko, PhD., člen Katedry občianskeho práva Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Ide o vysokoškolskú učebnicu poskytujúcu informácie o základoch súkromného práva, ktoré sa bezprostredne dotýkajú a sú využiteľné aj pre oblasť práva duševného vlastníctva. V prvej časti sa rozoberajú všeobecné inštitúty platné nielen pre občianske právo, ale aj pre právo duševného vlastníctva a tiež ostatné odvetvia súkromného práva. Druhá časť je venovaná vecným právam, a to predovšetkým vlastníckemu právu, nadobúdaniu, strate a ochrane. V tejto časti možno nájsť state aplikovateľné na hmotne zachytené výsledky tvorivej duševnej činnosti, ako sú autorské diela, zhotovené prototypy vynálezov a pod. Spomínaná časť obsahuje aj zaujímavé a v praxi sa často vyskytujúce právne inštitúty, ako je bezpodielové spoluvlastníctvo manželov a podielové spoluvlastníctvo. Do časti o vecných právach patrí aj záložné právo, pričom jeho predmetom môžu byť aj predmety duševného vlastníctva, napr. patenty či ochranné známky. Tretia a najrozsiahlejšia časť učebnice je venovaná záväzkovému právu. Úpravu záväzkového práva v Občianskom zákoníku, ktorý je aj vo vzťahu k Autorskému zákonu *lex generalis*, možno aplikovať tiež na zmluvy, predmetom ktorých môžu byť predmety duševného vlastníctva. Okrem všeobecných otázok vzniku, obsahu, zániku a zabezpečenia záväzkov je podaný výklad o jednotlivých zmluvách, ktoré sú upravené predovšetkým v Občianskom zákoníku (napr. kúpna zmluva, darovacia zmluva, zmluva o dielo, nájomná zmluva, príkazná zmluva a ďalšie), ale aj v iných normách súkromného práva (napr. zmluva o poskytovaní právnych služieb, zmluva o poskytovaní služieb patentového zástupcu a pod.). Vo štvrtjej časti autori diskutujú o predpokladoch zodpovednosti za škodu, o náhrade škody a o bezdôvodnom obohatení. Táto oblasť upravená v Občianskom zákoníku sa aplikuje aj na zodpovednostné vzťahy, ktoré sa týkajú porušenia práv duševného vlastníctva. Záverečná piata časť je venovaná dedičskému právu. Tu sa nachádza výklad o predpokladoch dedenia, o dedení zo zákona, dedení zo závetu, ako aj o vydedení, pričom práva vyplývajúce z duševného vlastníctva môžu byť predmetom dedičského práva.

doc. JUDr. Renáta Bačárová, PhD., LL.M.

² Autor je odborným asistentom Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a je také patentovým zástupcom a kvalifikovaným zástupcom (ETMA&EDA)